

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (ensamdomare)
den 16 maj 2001 *

I mål T-68/99,

Toditec NV, med säte i Antwerpen (Belgien), företrädd av advokaterna E. Ballon och H. Dubois, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av E. de March och M. Shotter, båda i egenskap av ombud, biträdda av advokaten J. Stuyck, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

angående dels en begäran som angetts med stöd av en sådan skiljedoms klausul som avses i artikel 181 i EG-fördraget (nu artikel 238 EG) att kommissionen skall förpliktas erlägga ett belopp om 74 967 ecu jämte ränta med 7 procent (lagstadgad räntesats i Belgien) räknat från den 5 juni 1998, dels ett av kommissionen väckt genkärsmål i vilket kommissionen yrkar att sökanden skall

* Rättegångsspråk: engelska.

förpliktas att till kommissionen erlägga ett belopp av 54 486 euro jämte ränta med 7 procent räknat från den 31 januari 1999,

meddelar

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS FÖRSTAINSTANSRÄTT
(ensamdomare)

domare: M. Vilaras,

justitiesekreterare: byrådirektören J. Palacio Gonzáles,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter det muntliga förfarandet den 8 november 2000,

följande

Dom

Det omtvistade avtalet

- 1 Europeiska gemenskapen, företrädd av kommissionen, undertecknade den 13 februari 1996 ett avtal med sökanden, ett avtal som har rubriken "Esprit Network of Excellence/Working Group — 20526 — Dissemination Co-ordination for OMI — Discomi" (nedan kallat avtalet). Avtalstiden var tolv månader räknat från den 1 december 1995.

- 2 Genom detta avtal åtog sig sökanden att på eget ansvar fullfölja det uppdrag som närmare definieras i bilaga I (med rubriken teknisk bilaga) till avtalet i samarbete med fyra andra parter, nämligen RWM Consulting (Nederländerna), HD Geoconsult (Danmark), Hellenic Esprit Club (Grekland) och STM Ltd (Förenade kungariket). Enligt den tekniska bilagan var det övergripande målet med projektet Discomi (Dissemination Co-ordination for OMI) att för en så stor del av allmänheten som möjligt öka kännedomen om programmet OMI (Open Microprocessors Systems Initiative), särskilt såvitt avsåg de resultat som hade uppnåtts genom detta program och som var kommersiellt tillgängliga genom att sprida denna information och samordna spridningen av densamma. Det framgår av samma bilaga att sex olika åtgärder skulle vidtas för att genomföra detta uppdrag, och var och en av dessa åtgärder var vidare föremål för detaljerade arbetsprogram i vilka det upptogs en lista med noga angivna tjänster (work packages "deliverables"), som skulle tillhandahållas.

- 3 Detta avtal har ingåtts inom ramen för rådets beslut 94/802/EG av den 23 november 1994 om ett särskilt program för forskning, teknisk utveckling och demonstration på informationsteknikens område (1994—1998) (EGT L 334, s. 24; svensk specialutgåva, område 13, volym 29, s. 178), vilket har antagits inom ramen för Europaparlamentets och rådets beslut nr 1110/94/EG av den 26 april 1994 om det fjärde ramprogrammet för Europeiska gemenskapens verksamhet inom området forskning, teknisk utveckling och demonstration (1994—1998) (EGT L 126, s. 1; svensk specialutgåva, område 13, volym 26, s. 55).

- 4 I bilaga 4 till beslut nr 1110/94 anges de närmare villkoren för ekonomiska bidrag från gemenskapen vad avser olika typer av åtgärder rörande forskning, teknisk utveckling och demonstrationsprojekt (FTD), som vidtagits inom ramen för specifika program. I samma beslut föreskrivs att gemenskapens ekonomiska bidrag till de indirekta förberedelse-, kompletterings- och stödåtgärderna kan uppgå till 100 procent av kostnaderna för åtgärderna.

- 5 I bilaga 3 till beslut 94/802 fastställs villkoren för genomförandet av programmet och där föreskrivs att programmet skall genomföras genom indirekta åtgärder,

där gemenskapen bidrar till finansieringen av FTD-verksamheter som genomförs av tredje part eller av det Gemensamma forskningscentret (GFC) i samarbete med tredje part. I samma bilaga föreskrivs dessutom att gemenskapens ekonomiska bidrag till förberedelse-, kompletterings- och stödåtgärder kan uppgå till 100 procent av kostnaderna för dessa åtgärder.

- 6 Avtalets ekonomiska villkor framgår av artikel 4 i detsamma, av bilaga 2 till avtalet med rubriken "Rapporter" och av tillägg 1 till bilaga 2 med rubriken "Uppehålls- och flyttkostnader".
- 7 Enligt artikel 4.1 i avtalet "skall kommissionen i överensstämmelse med artikel 3.1 och bilaga 2 ersätta avtalsparten för av denne redovisade och av kommissionen godkända kostnader, inklusive uppehålls- och flyttkostnader, upp till ett belopp av 550 000 ecu".
- 8 Av artikel 4.2 i avtalet framgår villkoren för betalning och där förutses särskilt att ett förskott på 275 000 ecu skall utbetalas inom sextio dagar efter det att kommissionen har undertecknat avtalet, att det skall ske periodiska utbetalningar samt att till grund för dessa skall ligga utgiftsredovisningar upptagna i de periodiska rapporter om hur programmen fortskrider som skall ha godkänts av kommissionen. Utbetalningarna skall ske inom sextio dagar från det att kommissionen har godkänt rapporten i fråga. Av samma artikel framgår det att "för det fall de av kommissionen utbetalade beloppen är högre än de redovisade och av kommissionen godkända skall avtalsparten återbetala mellanskillnaden inom sextio dagar från det att denne har erhållit begäran om återbetalning".
- 9 Enligt artikel 3.1 i avtalet är sökanden skyldig att till kommissionen inlämna vissa "rapporter som styrker och sammanfattar de arbeten och resultat" som

samtliga deltagare i projektet har åstadkommit, det vill säga var sju månader inlämna periodiska rapporter om hur programmen fortskrider, räknat från det datum då projektet faktiskt startade samt en slutlig rapport inom två månader från det att uppdraget avslutats, upphört eller återkallats.

- 10 I bilaga 2 till avtalet, till vilken det uttryckligen hänvisas i artikel 3.1 i avtalet, förklaras vad de nämnda rapporterna skall innehålla, vilket inkluderar den information som skall lämnas för att man skall kunna bedöma de erforderliga utgiftsredovisningarna, liksom det sätt på vilket informationen skall lämnas. Enligt bilaga 2 (punkterna 1.1 och 1.2) skall de periodiska rapporterna om hur programmen fortskrider (och slutrapporten) innehålla inte endast en detaljerad redogörelse för vilka åtgärder som har vidtagits inom ramen för det uppdrag som skall genomföras utan också ”detaljerad information om den ekonomiska situationen, och det skall för varje deltagare bifogas en redovisning över:

- personalkostnader som är hänförliga till förvaltningen av uppdragets infrastruktur och som avser löner och faktiska bruttoersättningar eller alla andra kostnader som har direkt samband med anställning av arbetskraft, såsom sociala avgifter och allmänna pensionsavgifter. Rapporten skall dessutom innehålla uppgifter om de personalkostnader som avtalspartnern har haft för att samordna uppdraget. Personalkostnaderna får inte innehålla indirekta avgifter eller allmänna kostnader,
- flytt- och vistelsekostnader. I tillägg 1 till denna bilaga fastställs närmare de flytt- och vistelsekostnader som omfattas av detta avtal,
- kostnader för varaktig utrustning och förbrukning. Dessa kostnader omfattas endast av detta avtal om de har godkänts i förväg av kommissionen eller om de har upptagits i [den tekniska] bilagan,

- andra kostnader. Extra eller oförutsedda kostnader som inte faller under någon av de ovanstående kategorierna kan faktureras med kommissionens godkännande under förutsättning att de är nödvändiga för att kunna genomföra uppdraget och att det är uppenbart att de inte på ett grundläggande sätt förändrar uppdragets omfattning.

Såvitt avser personalkostnader samt utgifter för varaktig utrustning och konsumtion kommer kommissionen endast att godkänna dem som varje deltagare har haft efter det datum då projektet startade och de måste helt klart vara nödvändiga för att kunna genomföra uppdraget. Ingen annan kostnad eller utgift som kan uppkomma inom ramen för genomförandet av uppdraget kommer att redovisas av avtalsparten eller godkännas av kommissionen.”

- 11 Enligt artikel 8 i avtalet är avtalsparten skyldig att ”regelmässigt, och i överensstämmelse med de allmänna bokföringsregler som denne är skyldig att följa, föra bok över räkenskaperna och spara lämplig dokumentation inklusive, utan begränsning, fakturor och närvarolistor för att kunna styrka och motivera de redovisade utgifterna”. Av samma artikel framgår bland annat att dessa ”olika handlingar skall vara tillgängliga för revision”. Enligt artikel 9 har vidare kommissionens företrädare ”rätt att i skälig omfattning få tillträde” till de platser där uppdraget utförs för att utföra kontroller och revisioner.

- 12 Enligt artikel 14 i avtalet skall slutligen belgisk rätt tillämpas på detsamma och enligt artikel 15 är endast Europeiska gemenskapernas domstol behörig att avgöra tvister som är hänförliga till avtalet.

Bakgrund och förfarande

- 13 I enlighet med artikel 4.2 i avtalet utbetalade kommissionen den 21 mars 1996 till sökanden ett förskott på 275 000 ecu.
- 14 Genom skrivelser av den 19 juli och den 23 augusti 1996 lämnade sökanden sin första utgiftsredovisning för avtalsperioden den 1 december 1995—31 maj 1996 (hädanefter kallad den första perioden). Enligt denna uppgick utgifterna till totalt 249 213,93 ecu, varav 120 307,40 ecu motsvarades av egna utgifter och resterande belopp av de utgifter som de andra deltagarna i projektet hade haft. De utgifter som underställdes kommissionen hade beräknats i belgiska franc (BEF) och omräknats till ecu av sökanden i enlighet med den valutakurs som gällde den 19 juli 1996.
- 15 I skrivelse av den 22 november 1996 godtog kommissionen, med tillämpning av den valutakurs som gällde vid detta datum för växling av BEF till ecu, de utgifter som sökanden hade redovisat upp till ett belopp av 67 342 ecu. Resterande belopp av 51 361 ecu godtogs inte av kommissionen. De av sökandens utgifter som kommissionen inte godtog rörde huvudsakligen en del av personalkostnaderna och en del av de kostnader som var hänförliga till samarbetet med tredje part. De utgifter som de andra deltagarna i projektet hade redovisat godtogs till största delen. I samma skrivelse beslutade kommissionen att till sökanden utbetala ett belopp av 160 015 ecu, varav 67 342 ecu motsvaras av sökandens egna utgifter och resterande av kostnader som de andra deltagarna i projektet hade haft.
- 16 Sökanden ifrågasatte i telefax av den 4 december 1996 kommissionens vägran att godkänna en så stor del av dennes utgifter och åtog sig att styrka dessa utgifter i den slutliga utgiftsredovisningen för projektet.

- 17 Den 16 december 1996 hölls ett möte i Bryssel vid vilket det gjordes en slutlig utvärdering av det nämnda projektet. I sitt telefax av den 18 december 1996, vilket innehåller protokollet från detta möte, uppger kommissionen bland annat:

”Projektet har bedömts som intressant, men olyckligtvis har de uppställda målen för projektet inte uppfyllts. De som har bedömt projektet anser också att det har använts för mycket resurser i förhållande till de resultat som uppnåtts.”

- 18 Genom skrivelse av den 24 januari 1997, vilken kommissionen erhöll den 3 mars 1997, inlämnade sökanden sin andra utgiftsredovisning för avtalsperioden den 1 juni—den 30 november 1996 (hädanefter kallad den andra perioden). De egna utgifter som sökanden redovisade för denna period uppgick till ett belopp, fastställt i BEF omräknat till ecu med den växlingskurs som gällde den 24 januari 1997, av 167 128 ecu (varav 115 767 ecu motsvarades av omkostnader under den andra perioden och 51 361 ecu de kostnader under den första perioden som kommissionen inte hade godkänt i sin skrivelse av den 22 november 1996).
- 19 Kommissionen gjorde i telefax av den 4 mars 1997 sökanden uppmärksam på att denne ännu inte, i enlighet med artikel 3.1 i avtalet och bilaga 2 till detsamma, hade översänt den sista halvårsrapporten och särskilt inte den slutliga rapporten.
- 20 Sökanden underställde den 26 maj 1997 kommissionen en version av den slutliga rapporten som hade rubriken ”version 1”.
- 21 Kommissionen avslog i sin skrivelse av den 1 april 1998 preliminärt sökandens begäran om ersättning beträffande samtliga de kostnader som sökanden redovisat

i sin andra utgiftsredovisning (164 638 ecu i stället för 167 128 ecu, med tillämpning av den valutakurs som gällde vid detta datum för växling av BEF till ecu), eftersom dessa kostnader var föremål för kontroll. De utgifter som de andra deltagarna hade haft under denna andra period godtog kommissionen däremot så gott som helt (180 621 ecu). Den vägrade emellertid att godkänna en av de utgifter som HD Geoconsult redovisat, nämligen ett belopp av 4 708 ecu. Det totala belopp som kommissionen vägrade godkänna för denna andra period uppgick således till 169 346 ecu. Mot denna bakgrund uppgav kommissionen i sin skrivelse att det inte kunde ske någon som helst utbetalning, eftersom det belopp som kommissionen redan hade godkänt, 340 636 ecu (180 621 + 160 015) var mindre än det belopp som kommissionen hade betalat ut fram till detta datum, 435 015 ecu (275 000 + 160 015). I bilagan till denna skrivelse förklarade kommissionen särskilt att samtliga ”personalkostnader” som sökanden hade redovisat preliminärt inte godkändes ”i avvaktan på utgången av överläggningarna”.

- 22 Kommissionen informerade sökanden i skrivelse av den 4 juni 1998 om att kommissionen fortfarande inte hade erhållit de konsoliderade utgiftsredovisningarna som enligt bilaga 2 till avtalet skulle översändas. Kommissionen föreslog därför sökanden att göra ett avslut beträffande projektets finansiella del på grundval av de faktiska kostnader som hade godkänts i enlighet med de tidigare betalningsrapporterna. I detta hänseende påpekade kommissionen att om den inom en månad från skrivelsens datum inte erhöll de konsoliderade utgiftsredovisningarna skulle kommissionen på nytt överväga sitt ställningstagande i enlighet med bilaga 2 till avtalet.
- 23 I en tabell som bifogats denna skrivelse hade kommissionen gjort en sammanställning över de kostnader som samtliga deltagare i projektet hade haft och som kommissionen hade godkänt för hela avtalstiden, liksom de utbetalningar som kommissionen redan hade gjort. Av denna tabell framgår också att de belopp som hade utbetalats till sökanden översteg de kostnader som kommissionen hade godkänt med 94 379 ecu (435 015 – 340 636).
- 24 Sökanden ifrågasatte i skrivelser av den 5 och den 17 juni 1998 kommissionens avslag på de begärda ersättningarna i skrivelserna av den 1 april och den 4

juni 1998. Sökanden upprepade sin begäran om ersättning med 169 346 ecu (se punkt 21 ovan) och begärde att kommissionen skulle utbetala ett belopp av 74 967 ecu (340 636 + 169 346 – 435 015).

- 25 Kommissionen översände till sökanden en skrivelse av den 2 december 1998 i vilken det fanns en slutlig sammanställning över de utgifter som kommissionen hade godkänt för den andra perioden. Kommissionen vägrade att godkänna ytterligare utgifter som sökanden hade redovisat med hänvisning till att avtalet inte hade fullföljts. Efter att ha fastställt timarvodet för två experter som sökanden hade anställt, nämligen doktor Geerinckx och Cuyvers, till 1 565 BEF per timma i stället för det timarvode på 2 067 respektive 2 684 BEF per timma som sökanden upptagit i sin redovisning satte kommissionen dessutom ned den del av sökandens fordran som avsåg personalkostnader för den första perioden med 9 949 ecu. Det belopp som kommissionen ursprungligen hade godkänt som egna utgifter, 67 342 ecu (se punkt 15 ovan) kom därmed att reduceras till 57 393 ecu. Kommissionen godkände slutligen att utbetala 4 709 ecu för utgifter som HD Geoconsult hade haft och som kommissionen tidigare hade vägrat att godkänna med ett belopp av 4 708 ecu (se punkt 21 ovan).
- 26 Efter att dessa justeringar hade gjorts kom det totala belopp som kommissionen godkände för samtliga deltagare och för hela avtalstiden att uppgå till 335 396 ecu (340 636 + 4 709 – 9 949), medan det för högt utgivna beloppet till sökanden uppgick till 99 619 ecu (435 015 – 335 396). Kommissionen begärde i en annan skrivelse av den 2 december 1998 att sökanden skulle återbetala det för högt utgivna beloppet, och den 14 december 1998 skickades en debetnota på detta belopp till sökanden.
- 27 Med tillämpning av rådets förordning (EG) nr 1103/97 av den 17 juni 1997 om vissa bestämmelser som har samband med införandet av euron (EGT L 162, s. 1) skall varje hänvisning till ecu från och med den 1 januari 1999 ersättas med en hänvisning till euro till en kurs av en euro för en ecu.

- 28 Sökanden bestred formellt giltigheten av kommissionens begäran om återbetalning genom rekommenderat brev av den 20 januari 1999. I skrivelse av samma datum bekräftade sökandens ombud den inställning som dess klient intagit och ombudet anmodade kommissionen att till sin klient utbetala 77 591 euro, vilket motsvarade de utgifter som kommissionen inte hade godkänt (74 967 euro) jämte ränta med ett belopp av 2 624 euro. Ombudet bestred dessutom giltigheten av det avdrag på 9 949 euro som kommissionen upplyste om i den ovannämnda skrivelsen av den 2 december 1998 liksom kommissionens vägran att ersätta merparten av de personalkostnader som sökanden redovisat för den första perioden.
- 29 Mot bakgrund av dessa omständigheter väckte sökanden denna talan, genom en ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 5 mars 1999.
- 30 Som svar på den ovannämnda skrivelsen av den 20 januari 1999 informerade kommissionen i skrivelse av den 29 april 1999 sökandens ombud om att en justering skulle göras till sökandens förmån beträffande dess egna utgifter med ett belopp av 45 133 euro, eftersom kommissionen vid en ny genomgång av handlingarna hade funnit några fel beträffande beräkningarna av vissa kostnader och antalet arbetstimmar som sökanden lagt ned (1 452 timmar i stället för de 710 timmar som redan godkänts för den första perioden). Efter denna justering kom det för högt utgivna belopp som kommissionen krävde att sökanden skulle återbetala att reduceras till 54 486 euro (99 619 – 45 133).
- 31 I denna skrivelse lämnade kommissionen dessutom ytterligare upplysningar om den minskning som hade gjorts såvitt avsåg timarvodet för de två experter som hade anställts av sökanden, en minskning som hade meddelats i kommissionens skrivelse av den 2 december 1998 (se punkt 25 ovan). Kommissionen informerade dessutom sökandens ombud om att den inte kunde godkänna dennes begäran om utbetalning av 74 967 euro.

- 32 I sitt svaromål, som inkom till förstainstansrättens kansli den 18 maj 1999, väckte kommissionen genkärsmål.
- 33 Förstainstansrätten (första avdelningen) förordnade med stöd av artiklarna 14.2 och 51 i förstainstansrättens rättegångsregler att målet skulle handläggas av M. Vilaras, i egenskap av ensamdomare.
- 34 Förstainstansrätten beslutade att inleda det muntliga förfarandet, och som en processledningsåtgärd uppmanades sökanden att skriftligen besvara vissa frågor. Sökanden har inkommit med yttrande inom den utsatta fristen.
- 35 Parterna utvecklade sin talan och svarade på förstainstansrättens frågor vid förhandlingen den 8 november 2000.

Parternas yrkanden

- 36 Sökanden har yrkat att förstainstansrätten skall:

— fastställa att talan kan upptas till sakprövning och bifalla denna,

- förplikta kommissionen att till sökanden utge ett belopp i euro motsvarande 74 967 ecu jämte ränta med 7 procent (lagstadgad räntesats i Belgien) från och med den 5 juni 1998,

- för det fall förstainstansrätten finner det vara nödvändigt inhämta ett sakkunnigutlåtande,

- ogilla kommissionens genkärsmål samt

- förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

37 Kommissionen har yrkat att förstainstansrätten skall

- ogilla talan,

- förplikta sökanden att till kommissionen utge ett belopp av 54 486 euro jämte ränta med 7 procent från och med den 31 januari 1999, samt

- förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

Begäran om inhämtande av sakkunnigutlåtande

Parternas argument

- 38 Sökanden har hävdad att eftersom kommissionen inte har utnyttjat den möjlighet som den har enligt artikel 9 i avtalet vad avser tekniska kontroller och revision bör ett sakkunnigutlåtande inhämtas för att få klarlagt hur uppgifterna har utförts och huruvida de redovisade kostnaderna stämmer överens med verkligheten.
- 39 Kommissionen har påpekat attsökandens begäran om bevisupptagning visar på dess oförmåga att tillhandahålla bevis som styrker att den har rätt till ersättning för de omtvistade utgifterna.

Förstainstansrättens bedömning

- 40 Enligt fast rättspraxis ankommer det på förstainstansrätten att bedöma huruvida åtgärder för bevisupptagning har betydelse för tvistens lösning (se förstainstansrättens dom av den 22 februari 2000 i mål T-138/98, ACAV m.fl. mot rådet, REG 2000, s. II-341, punkt 72). Med hänsyn till de uppgifter som finns i handlingarna i målet och med beaktande av de invändningar som sökanden har framställt synes en sådan åtgärd varken vara relevant eller nödvändig för att avgöra målet. Det saknas därför anledning att vidta sådana åtgärder.
- 41 Sökandens yrkande att det skall inhämtas ett sakkunnigutlåtande skall följaktligen lämnas utan bifall.

Sökandens huvudyrkande

Parternas argument

- 42 Sökanden har till stöd för sin talan åberopat en enda grund, nämligen att kommissionen inte har uppfyllt sina förpliktelser enligt avtalet.
- 43 Sökanden har i allmänna ordalag hävdats att kommissionen inte har uppfyllt sina förpliktelser enligt avtalet genom att vägra att ersätta sökanden för de omtvistade utgifterna utan att lämna någon motivering till detta och utan att ge sökanden möjlighet att försvara sig. Sökanden har också påstått att kommissionen inte har använt de möjligheter som den har enligt artiklarna 8 och 9 i avtalet att kontrollera hur uppdraget har utförts och hur stora de verkliga kostnaderna är. Kommissionen känner under alla förhållanden till vilka uppgifter som sökanden har utfört och vilka kostnader som denne har haft inom ramen för projektet, kostnader som framgår av utgiftsredovisningarna, de periodiska rapporterna om hur programmen fortskred, den slutliga rapporten samt det slutresultat som presenterades vid det möte som hölls den 16 december 1996.
- 44 Sökanden har vidare bestritt giltigheten av kommissionens vägran att godkänna vissa specifika utgifter som hänför sig till den första och den andra perioden.
- 45 Sökanden har beträffande den första perioden hävdats att kommissionen har begått en rad fel såvitt avser lönekostnaderna för de två experterna, de kostnader som är hänförliga till samarbetet med tredje part samt de andra kostnaderna.
- 46 Sökanden har vad avser lönekostnaderna gjort gällande att det timarvode på 1 565 BEF som kommissionen har godkänt som grund för ersättningen till de två

experter, nämligen Cuyvers och Geerinckx, som sökanden anställt inom ramen för projektet inte kan rättfärdigas och det står inte heller i överensstämmelse med deras kompetens. Sökanden anser att med hänsyn till de utförda uppgifternas svårighetsgrad och det ansvar som följer av desamma är det timarvode som sökanden har tillämpat, vilket varken inkluderar indirekta avgifter eller allmänna kostnader, berättigat och jämförbart med de arvoden som kommissionen har accepterat för andra deltagare i projektet som kommer från angränsande medlemsstater.

- 47 Sökanden har även hävdad att det förhållandet att kommissionen för den första perioden har godkänt 66 timmars arbete vad avser Cuyvers, i stället för de 660 timmar som redovisats, utgör ett materiellt fel eller beror på en felaktig bedömning av de tjänster som denna expert har tillhandahållit under denna period.
- 48 Sökanden har också bestritt giltigheten av kommissionens avslag, vilket sökanden anser vara felaktigt och omotiverat, beträffande vissa kostnader för den första perioden som rör samarbetet med tredje part, nämligen kostnaderna för bistånd som lämnats av Bejolu och Antwerp Business Center med förvaltning och sekreterartjänster liksom kommissionens avslag beträffande de andra kostnaderna.
- 49 Vad avser den andra perioden anser sökanden att kommissionens beslut att inte godkänna någon av de redovisade kostnaderna, inklusive dem som är hänförliga till ett underleverantörskontrakt med Molina som har upptagits i den tekniska bilagan, är oförståeligt, särskilt som kommissionens enda motivering av detta avslag är att "resultat saknas", det vill säga att avtalet inte har uppfyllts, vilket sökanden finner absurt och inte i överensstämmelse med verkligheten. Till stöd för sin inställning har sökanden åberopat den konferens, "EMSYS 1996", som sökanden anordnade i Berlin och som hölls mellan den 23 och den 25 september 1996. Denna konferens hade kommissionen bedömt som "projektets huvudsakliga succé".
- 50 Enligt sökanden medför inte det förhållandet att alla de mål som uppställts för projektet inte har uppnåtts att denne inte har uppfyllt sin del av avtalet. Sökanden

har i detta avseende understrukt att den inte var skyldig att uppnå vissa resultat utan endast att utföra sina uppgifter så bra som möjligt. De av kommissionen uppgivna exemplen på uppgifter som inte slutförts är följaktligen inte relevanta.

- 51 Särskilt när det gäller kommissionens vägran att godkänna konsumtionsutgifterna (i den sammanställning som kommissionen gjorde den 1 april 1998 har dessa inräknats i den kategori som avser andra kostnader) har sökanden gjort gällande att det enligt bilaga 2 till avtalet inte var nödvändigt att kommissionen i förväg godkände dessa utgifter, eftersom de hade specificerats i den tekniska bilagan. Sökanden har i detta avseende understrukt att den i bilagan tillerkändes en budget på 10 000 ecu för konsumtionsutgifter.
- 52 Sökanden anser även att kommissionen inte har uppfyllt sin skyldighet att vid fullgörandet av avtalet lojalt samarbeta. Kommissionen har således aldrig lämnat några kommentarer eller framställt någon kritik såvitt avser rapporterna om hur projektet fortskred, vilka sökanden regelbundet underställde kommissionen. Det är av denna anledning som sökanden vägrar att godkänna den kritik som framställts i den utvärderingsrapport av den 16 januari 1997 som utarbetats av utvärderaren Vernon på kommissionens uppdrag. Sökanden har aldrig fått ta del av de sista fyra sidorna i rapporten. Om så hade skett skulle sökanden omedelbart ha inkommit med yttrande över dessa. Enligt sökanden kan kommissionens vägran att godkänna de utgifter som var hänförliga till Cuyvers arbete inte heller anses utgöra en sådan kritik som framställts i tid, eftersom detta inte skedde förrän den 22 november 1996, det vill säga exakt sju dagar innan projektet avslutades. Sökanden har vidare hävdats att denna senkomna justering av beräkningarna som kommissionen gjorde i sin skrivelse av den 29 april 1999 utgör bevis på att kommissionen har en godtycklig inställning, vilket är representativt för det sätt på vilket institutionen har agerat vid fastställandet av bokslutet för projektet.
- 53 Sökanden har bemött kommissionens kritik om att den slutliga rapporten inte var fullständig och att det saknades en konsoliderad utgiftsredovisning för alla deltagare i projektet med att kommissionen för det första inte har förklarat på vilket sätt den slutliga rapporten inte skulle vara fullständig och för det andra förklarat att en konsoliderad utgiftsrapport endast kan översändas om man är

överens om vilka belopp som skall redovisas. Enligt sökanden föreskrivs det emellertid inte i avtalet någon tidsfrist för inlämnande av utgiftsrapporterna, vilka har underställts kommissionen med all begärd information "inom en normal och rimlig tidsfrist".

- 54 När det sedan gäller avtalets beskaffenhet anser sökanden att det sätt på vilket kommissionen har klassificerat avtalet i sitt svaromål, nämligen som ett "avtal om stöd" som ingåtts inom ramen för beslut 94/802 och inte som ett "affärsavtal avseende tillhandahållande av tjänster", är felaktigt, liksom kommissionens inställning beträffande de konsekvenser som blir följden om man klassificerar avtalet på detta sätt. Det är inte heller klart på vilket sätt den ena eller den andra klassificeringen skulle kunna inverka på dels kommissionens skyldighet att enligt avtalet göra en lämplig och korrekt utvärdering av de uppgifter som utförts av sökanden, dels dess skyldighet att godkänna de utgifter som sökanden har redovisat.
- 55 Ordalydelsen av avtalet är däremot otvetydig och det krävs inte någon tolkning av detta mot bakgrund av besluten 94/802 och nr 1110/94. För det fall det skulle vara nödvändigt att tolka avtalet borde det göras med stöd av artiklarna 1156—1164 i den belgiska Code civil, vilka enligt artikel 14 i avtalet är tillämpliga på detsamma. Sökanden har emellertid gjort gällande att artikel 1156 i den belgiska Code Civil, i vilken det föreskrivs att man vid tolkning av ett avtal i stället för att göra en bedömning av ordalydelsen av termerna i avtalet skall avgöra parternas gemensamma avsikt med att ingå avtalet, endast är tillämplig om ordalydelsen av det nämnda avtalet är oklar, vilket inte är fallet i förevarande mål.
- 56 Sökanden har i detta avseende påmint om att enligt artikel 1 i avtalet har sökanden åtagit sig att fullfölja det uppdrag som beskrivs i den tekniska bilagan. För att detta uppdrag skulle kunna utföras skulle kommissionen enligt artikel 3.1 och bilaga 2 till avtalet ersätta de kostnader som deltagarna i detta uppdrag redovisade och som kommissionen hade godkänt upp till ett belopp av 550 000 ecu. Enligt sökanden framgår det inte av avtalet att kommissionen endast delvis skulle ersätta kostnaderna när det fastställda taket på 550 000 ecu inte överskridits. Det framgår tvärtom av Project Administrative Review (admins-

trativ översikt över projektet, se den tekniska bilagan, s. 6) att kommissionen skulle lämna ersättning för hela kostnaden för projektet, eftersom denna kostnad uppgick till samma belopp som det ekonomiska bidrag som förutsetts, det vill säga 550 000 ecu.

- 57 Enligt sökanden föreskrivs det dessutom i beslut 94/802 att det kan utgå ekonomiskt bidrag på upp till 100 procent för de uppgifter som rör spridning och främjande, och det är sådana uppgifter som sökanden har utfört i enlighet med avtalet. Denna möjlighet är logisk och står i överensstämmelse med tjänsternas beskaffenhet, eftersom företag som utför tjänster avseende spridning och främjande varken direkt eller indirekt tjänar på att bedriva sådan verksamhet. Mot bakgrund av det anförda har sökanden hävdats att avtalet borde betecknas som "affärsavtal avseende tillhandahållande av tjänster" inom ramen för programmet ESPRIT.
- 58 Kommissionen har inledningsvis gjort gällande att avtalet är ett avtal om stöd vars syfte är att gemenskapen delvis skall finansiera ett uppdrag som sökanden skall utföra i enlighet med vad som föreskrivs i avtalet. För att detta finansiella bidrag från gemenskapens sida skall utgå, måste kommissionen formellt godkänna de faktiska kostnader som sökanden har haft för att fullfölja avtalet. Vad avser sökandens påstående att den endast har varit tvungen att utföra sina uppgifter så bra som möjligt, har kommissionen anfört att även om kommissionen inte bestrider att sökanden "var tvungen att göra sitt bästa" var den icke desto mindre skyldig att visa vilka tjänster som hade tillhandahållits inom ramen för projektet.
- 59 Kommissionen har hävdats att eftersom sökanden inte har bestritt att avtalet har ingåtts inom ramen för ESPRIT-programmet, vilket omfattas av beslut 94/802, kan denne inte förneka att det rör sig om ett avtal om stöd och inte om ett avtal om tillhandahållande av kommersiella tjänster. Kommissionen har tillagt att oavsett hur avtalet skall betecknas, har parterna till detsamma uttryckligen godkänt att det finansiella bidraget från gemenskapens sida i enlighet med artikel 4.1 i detsamma skall, för att uppfylla de förpliktelser som följer av avtalet,

vara underkastat institutionens formella godkännande av de faktiska kostnader som sökanden har haft, och som denne har redovisat. Kommissionen har dessutom gjort gällande att även om gemenskapen enligt beslut 94/802 kan bidra med en finansiering på 100 procent, föreskrevs det inte i detta beslut att denna finansiering nödvändigtvis skulle komma att uppgå till 100 procent.

60. Såvitt avser avtalets beskaffenhet har kommissionen anfört att de belopp som nämns i artikel 4.2 i avtalet endast utgör maxbelopp, och kommissionen har inte bara rätt utan också skyldighet att göra noggranna kontroller som visar att de redovisade kostnaderna är motiverade och rimliga. Enligt kommissionen kan en utbetalning endast ske om de utgifter som sökanden redovisat verkligen är hänförliga till genomförandet av projektet och nödvändiga för detsamma.
61. I detta hänseende har kommissionen åberopat bilaga 2 till avtalet och förklarat att personalkostnaderna endast kan, och skall, godkännas om sökanden kan visa att de nämnda lönerna för det första verkligen har utgjort reella lönefordringar som har utbetalats, för det andra har utbetalats till personer som verkligen har utfört arbete som är hänförligt till projektet och för det tredje inte varit högre än de löner som sökanden normalt sett betalar till personer som utför liknande uppgifter.
62. Enligt kommissionen har sökanden i förevarande fall inte visat att de påstådda ersättningarna till Cuyvers verkligen har utbetalats och att hon verkligen hade rätt till dessa ersättningar. Kommissionen har gjort gällande att Cuyvers endast har lämnat en redovisning av antalet arbetade timmar utan några som helst verifierationer som styrker att hon utfört arbetet (fordran, lönebesked etcetera). Kommissionen anser att mot bakgrund av dessa omständigheter har sökanden varken visat att det påstådda arbetet verkligen har utförts eller att det antal arbetstimmar som dessa två experter har debiterat verkligen är hänförliga till arbete som utförts för projektet.

- 63 Vad avser minskningen av timarvodet till Cuyvers och Geerinckx har kommissionen hävdad att det timarvode som den godkänt motsvaras av det timarvode som sökanden själv hade föreslagit beträffande ett liknande projekt. Kommissionen har understrukit att så länge sökanden inte har visat att en högre ersättning är motiverad kan kommissionen inte godkänna ett högre timarvode än 1 565 BEF. Enligt kommissionen kan sökanden inte heller begära att dess kommersiella timarvoden — vilka innefattar fasta kostnader, nämligen "indirekta avgifter eller allmänna kostnader" som enligt bilaga 2 till avtalet inte är ersättningsgilla — skall tillämpas, eftersom avtalet är ett "avtal om stöd". Kommissionen har även påstått att den för sökanden inte har varit tvungen att tillämpa de timarvoden som använts för andra deltagare i projektet som kommer från andra medlemsstater. Varje avtal är individuellt och specifikt för dem som undertecknat detsamma.
- 64 Kommissionen har vidare hävdad att underleverantörens kostnader samt de andra kostnaderna inte godkändes, eftersom de vare sig förutsågs i avtalet, var upptagna i den tekniska bilagan eller uttryckligen hade godkänts av kommissionens direktorat. Konsumtionskostnaderna utgör dessutom allmänna kostnader och kan därför inte beaktas.
- 65 När det gäller de kostnader som sökanden redovisat för den andra perioden har kommissionen förklarat att den först inte godkände dessa på grund av att avtalet inte hade fullföljts, att kommissionen därefter gjorde en justering av beräkningarna till sökandens fördel med ett belopp av 45 133 euro samt att beslutet att inte godkänna resterande redovisade belopp fortfarande är berättigat.
- 66 Kommissionen har i detta avseende åberopat de utvärderingar av projektet som har gjorts och enligt vilka projektets resultat inte var positivt. Kommissionen har särskilt citerat den slutliga utvärdering av projektet som gjordes den 28 januari 1997, vilken grundades på de rapporter som utvärderingsmännen Graham och Vernon hade utarbetat samma månad. Av denna utvärdering framgår följande: "Projektet har bedömts som intressant, men olyckligtvis har de uppställda målen för projektet inte uppfyllts. De som har bedömt projektet anser också att det har använts för mycket resurser i förhållande till de resultatet som uppnåtts." Av

samma rapport framgår att vissa utförda tjänster inte var relevanta för projektet och att andra, viktiga sådana, inte hade tillhandahållits.

- 67 Kommissionen har även påpekat att vid det möte för att slutligt utvärdera projektet som hölls den 16 december 1996, och vid vilket sökanden var närvarande, uppgav den projektledare som sökanden utsett följande: "Vi har inte lyckats sprida vårt budskap till omvärlden annat än genom tillkännagivandet av OMI-konferensen." Enligt kommissionen följer det därav att trots att sökanden har utfört ett visst arbete har denne, förutom vad avser den konferens som hölls i Berlin mellan den 23 och den 25 september 1996, inte kunnat genomföra de huvudsakliga uppgifter som omfattas av projektet och som framgår av den tekniska bilagan.
- 68 Kommissionen anser att den mot bakgrund av det anförda på ett hederligt och korrekt sätt har utvärderat de uppgifter som sökanden har utfört inom ramen för avtalet. Kommissionen har med beaktande av de uppgifter som sökanden lämnat kommit till den slutsatsen att sökanden inte har haft alla de redovisade utgifterna. Med hänsyn till det undermåliga resultat som uppnåtts har det inte heller varit möjligt för kommissionen att mot bakgrund av de uppgifter som den har haft tillgång till dra den slutsatsen att sökanden skulle ha haft högre kostnader än dem som kommissionen redan har godkänt.
- 69 Såvitt avser de synpunkter som sökanden har lämnat angående kommissionens bristande och otillräckliga motivering har kommissionen åberopat artikel 1315 i den belgiska Code Civil, i vilken det föreskrivs att "den som hävdar att en skyldighet skall uppfyllas skall bevisa detta" samt anført att den inte har skyldighet att motivera sitt beslut att godkänna eller inte godkänna de redovisade utgifterna. Det är tvärtom sökanden som skall styrka att den har haft de aktuella utgifterna. Under alla förhållanden har kommissionen uppfyllt sina förpliktelser enligt avtalet i god tro, och den har i förevarande fall tillräckligt motiverat beslutet att inte godkänna sökandens redovisade utgifter.
- 70 När det gäller sökandens påstående att kommissionen aldrig har kommit med någon kritik under avtalstiden, har kommissionen genmält att i skrivelsen av den

22 november 1996, i vilken kommissionen inte godkände en del av de kostnader som var hänförliga till de tjänster som Cuyvers hade utfört, kritiserade kommissionen en del av det arbete som hade utförts av sökanden. Kommissionen har dessutom gjort gällande att det var först efter det att projektet hade avslutats som det var möjligt för kommissionen att avgöra om de redovisade kostnaderna motsvarades av det arbete som hade utförts inom ramen för avtalet.

- 71 Kommissionen har vidare tillbakavisat sökandens påstående att det förhållandet att kommissionen i sin skrivelse av den 29 april 1999 godkände ytterligare 742 timmar utgör bevis för att kommissionen har agerat på ett godtyckligt sätt. De ytterligare timmar som kommissionen godkände för det arbete som Cuyvers hade utfört, vilket föranledde en justering till sökandens fördel, hade sin grund i det förhållandet att kommissionen gjorde en förmånligare utvärdering av de utgifter som sökanden hade redovisat. Den sista utvärderingen genomfördes utan att det förelåg några bevis för de faktiska kostnaderna och mot bakgrund av det arbete som bedömdes nödvändigt för att uppnå resultaten och garantera tillhandahållandet av de tjänster som förutsågs inom ramen för projektet.
- 72 Kommissionen har vidare bestritt sökandens påstående att det inte framgick av avtalet inom vilken tid utgiftsredovisningarna skulle inlämnas, och kommissionen har i detta hänseende hänvisat till artikel 3 i avtalet. Enligt kommissionen skulle de rapporter som inlämnades till kommissionen särskilt innehålla detaljerad finansiell information i enlighet med bilaga 2 till avtalet. Sökandens slutrapport var emellertid inte komplett, eftersom den till exempel inte innehöll någon sammanställning över samtliga tjänster som utförts för varje arbetsprogram och av varje deltagare.
- 73 Kommissionen har bemött sökandens påstående om att denne inte har erhållit en del av rapporten om den slutliga utvärderingen av projektet med att den aktuella rapporten har adresserats till den projektledare som sökanden själv har utsett och att kommissionen inte är ansvarig för spridningen av densamma.

Förstainstansens bedömning

Inledande synpunkter

- 74 Det skall understrykas att enligt vad som framgår av avtalet har sökanden åtagit sig att fullfölja det uppdrag som närmare definieras i den tekniska bilagan med rubriken "Dissemination Co-ordination for OMI (Discomi)". Sex olika typer av verksamheter skulle utföras inom ramen för detaljerade arbetsprogram. I vart och ett av dessa arbetsprogram fanns en lista med vissa bestämda tjänster som skulle tillhandahållas.
- 75 Det framgår av artikel 3.1 i och bilaga 2 till avtalet att sökanden var tvungen att hålla kommissionen underrättad om hur arbetet fortskred och om kostnaderna för detsamma så att kommissionen därigenom skulle kunna kontrollera att avtalspartnern uppfyllde sina skyldigheter i enlighet med det program som beskrivs i den tekniska bilagan. Sökanden var särskilt tvungen att inom vissa bestämda tidsfrister underställa kommissionen dels periodiska rapporter om hur arbetet fortskred, vilka skulle innehålla en utgiftsredovisning för varje deltagare i projektet, dels en slutlig rapport i vilken det skulle göras en beskrivning av de resultat som hade uppnåtts och åtgärder som skulle vidtas för att följa upp dessa resultat, liksom en detaljerad redovisning av de utgifter som samtliga deltagare i projektet hade haft under avtalstiden.
- 76 I avtalet och bilaga 2 till detsamma föreskrivs dessutom en rad villkor som var tvungna att uppfyllas för att sökanden skulle få ersättning för de olika kostnader som den hade haft.
- 77 Förstainstansrätten finner att med hänsyn till dessa avtalsbestämmelser är beteckningen av avtalet, vilken parterna haft olika åsikter om, inte relevant för att avgöra tvisten. Det är nämligen så, vilket också parterna själva har medgett,

att de är tvungna att fullfölja sina förpliktelser enligt avtalet oavsett hur detta betecknas.

- 78 Det skall emellertid prövas om sökandens begäran är välgrundad såvitt avser var och en av de utgiftskategorier som denne yrkar ersättning för, nämligen personalkostnaderna, kostnaderna för samarbetet med tredje part, konsumtionskostnaderna, kostnaderna för varaktig utrustning och de andra kostnaderna, varvid de formkrav och de materiella villkor som uppställs i avtalet skall beaktas.

Personalkostnaderna

- 79 När det gäller personalkostnaderna skall det för det första erinras om att sökanden ifrågasätter att en del av de lönekostnader som denne har haft för de två experterna Cuyvers och Geerinckx inte har ersatts. Till stöd för detta har sökanden framfört två argument, enligt vilka kommissionen dels oberättigat har minskat det fakturerade timarvodet, från 2 684 BEF/timme och 2 067 BEF/timme, till 1 565 BEF/timme, dels gjort en felaktig utvärdering av det totala antalet arbetstimmar som dessa experter har lagt ned under hela avtalstiden.
- 80 Dessa argument kan inte godtas.
- 81 När det för det första gäller de timarvoden som kommissionen har godkänt för de ovannämnda experterna, skall det understrykas att det uttryckligen framgår av punkt 1.1 i bilaga 2 att "personalkostnader inte får innehålla några indirekta avgifter eller allmänna kostnader". Med denna klausul som grund måste sökanden lämna utgiftsrapporter som gör det möjligt för kommissionen att

verifiera att fasta kostnader inte har debiterats som personalkostnader, och detta innan kommissionen behöver avgöra om det rör sig om faktiska eller nödvändiga kostnader för att genomföra det aktuella uppdraget.

- 82 Sökanden har i förevarande fall emellertid begränsat sin redovisning av sina påstådda personalkostnader för de två experter varom det är fråga på ett sådant sätt att det inte framgår, vare sig för kommissionen eller för förstainstansrätten, att sökanden verkligen har haft dessa kostnader och att de inte inkluderar fasta kostnader. Sökanden har inte heller, vilket kommissionen har hävdad utan att sökanden invänt däremot, visat att det skulle vara motiverat med högre timarvoden än dem som kommissionen har godkänt, vilka motsvarar de timarvoden som sökanden själv tillämpat för ett liknande projekt. Sökandens argument att de timarvoden som denne har tillämpat är berättigade, med hänsyn till svårighetsgraden av de utförda uppgifterna och det ansvar som följer av desamma, kan under dessa förhållanden inte anses vara välgrundade och de kan därför inte godtas. Sökandens påstående att de timarvoden som den har tillämpat är jämförbara med de timarvoden som har tillämpats för andra deltagare i projektet och som kommer från andra närliggande medlemsstater kan slutligen inte anses vara relevant.
- 83 När det sedan gäller den utvärdering som kommissionen har gjort av antalet timmar som de två experterna har lagt ned på genomförandet av projektet skall det erinras om att av det totala antalet timmar, 2 647 timmar, som sökanden har redovisat (1 304 timmar för den första perioden och 1 343 timmar för den andra perioden) har kommissionen först godkänt endast 710 timmar för att därefter, i samband med den justering som gjordes i dess skrivelse av den 29 april 1999, godkänna ytterligare 742 timmar, vilket innebär att det totala antalet godkända timmar uppgår till 1 452.
- 84 Vid sin utvärdering fann kommissionen inte endast att sökanden inte hade visat att de två experterna verkligen utfört det påstådda arbetet, eftersom det inte var klarlagt att det aktuella antalet timmar verkligen var hänförligt till projektet,

utan också att det inte hade visats att alla de redovisade ersättningarna verkligen hade utbetalats till dessa experter.

- 85 Sökanden har inte ifrågasatt kommissionens argument utan den har endast hävdats att det förhållandet att kommissionen godkänt ytterligare 742 arbetstimmar i sin skrivelse av den 29 april 1999 utgör bevis på att kommissionen har agerat på ett godtyckligt sätt när den gjorde sin utvärdering beträffande denna punkt.
- 86 Detta argument kan inte godtas. Endast det förhållandet att kommissionen på eget initiativ, trots att det inte hade framkommit några nya uppgifter, gjort en justering till förmån för sökanden kan nämligen inte ge sökanden rätt att erhålla en ytterligare justering utan att visa att denne har en välgrundad rätt till detta.

Utgifterna för samarbete med tredje part

- 87 När det för det andra gäller de kostnader som är hänförliga till samarbetet med tredje part skall det erinras om att sökanden för det första begär ersättning för leverantörskostnader som denne har haft under den andra perioden och som är hänförliga till det avtal om tillhandahållande av tjänster som denne ingått med Molina. Det framgår uttryckligen av den tekniska bilagan (se del 1, punkt 2.3 i den nämnda bilagan) att ett avtal skulle ingås med Molina, och kostnaden för detta hade beräknats till ett belopp av 40 000 ecu. Genom den justering som kommissionen genomförde den 29 april 1999 kom alla de kostnader som var hänförliga till avtalet med Molina att godkännas av kommissionen, varför denna sökandens begäran inte har något föremål.

- 88 Sökanden har även begärt ersättning för andra kostnader som är hänförliga till samma kategori, nämligen kostnader som rör administration, sekreterarstöd och juridisk rådgivning, vilka denne skall ha haft under de två perioder som omfattades av avtalstiden. Det framgår mycket riktigt av handlingarna i målet att avtal om tillhandahållande av tjänster har ingåtts med Fiduciaire Spaenjaers, Bejolu, Dubois och Antwerp Business Center. De utgifter som är hänförliga till dessa avtal faller emellertid inte under de kategorier av utgifter som är ersättningsgilla enligt bilaga 2 till avtalet. Eftersom de aktuella avtalen, till skillnad från det avtal som ingåtts med Molina, inte var specificerade i den tekniska bilagan, kunde nämligen dessa kostnader faktureras i enlighet med bilaga 2 till avtalet endast om kommissionen hade givit sitt godkännande till detta, under förutsättning att de var nödvändiga för att genomföra uppdraget och att de inte påverkade omfattningen av uppdraget. Sökanden har inte hävdats att dessa villkor har uppfyllts i förevarande fall. Det framgår dessutom av bilagorna till kommissionens skrivelse av den 1 april 1998 att tjänsterna som avsåg administrativt stöd och sekreterarstöd redan hade tilldelats en av de andra deltagarna i projektet (RWM Consulting), varför det inte var nödvändigt att erhålla de tjänster som de berörda leverantörerna kunde tillhandahålla. Mot bakgrund av det anförda finner förstainstansrätten att sökandens begäran om ersättning för dessa utgifter inte är välgrundad och att talan därför inte kan bifallas i denna del.

Konsumtionsutgifterna

- 89 När det för det tredje gäller de utgifter för konsumtion och varaktig utrustning som sökanden har begärt ersättning för, kan det nämnas att kommissionen i sin skrivelse av den 22 november 1996 först godkände ett belopp av 2 491 ecu för de konsumtionsutgifter som är hänförliga till den första perioden. I samband med den justering som skedde i april 1999 kom slutligen det aktuella beloppet, vilket omräknats till 2 429 euro på grund av den växlingskurs som gällde för växling av BEF till euro, emellertid inte att godkännas. Kommissionen hade för övrigt i sin beräkning av den 1 april 1998 också vägrat att godkänna det belopp av 2 213 ecu som motsvarades av de konsumtionsutgifter som sökanden hade haft under den andra perioden. Kommissionen åberopade till stöd för sitt avslag att kommissionen inte hade godkänt dessa i förväg och hävdade att konsumtionsutgifterna utgjorde allmänna kostnader för vilka det inte förelåg rätt till ersättning.

- 90 Enligt bilaga 2 till avtalet godkänns konsumtionsutgifter endast om kommissionen i förväg har godkänt dessa eller om de är upptagna i den tekniska bilagan. Enligt denna bilaga har ett belopp av 10 000 ecu uttryckligen reserverats för sökandens konsumtionsavgifter. Som kommissionen medgav under förhandlingen var inte ersättningen för de konsumtionsutgifter som inte översteg det reserverade beloppet beroende av att kommissionen lämnade ett sådant godkännande i förväg som avses i bilaga 2 till avtalet. Med hänsyn till dessa uttryckliga bestämmelser är inte kommissionens påstående att konsumtionsutgifterna utgör sådana allmänna kostnader som inte är ersättningsgilla relevant. Med hänsyn till att det reserverade beloppet av 10 000 ecu inte har överskridits i förevarande fall skall följaktligen sökandens talan bifallas i den del denne begär ersättning för dessa utgifter, och kommissionen skall förpliktas att till sökanden utge motsvarande belopp av 4 642 euro (2 429 + 2 213).

De andra kostnaderna

- 91 När det slutligen gäller övriga redovisade kostnader avser de egentligen allmänna kostnader som uppgår till ett belopp av 7 138 ecu, vilket motsvaras av kostnader för telefonsamtal, telefax, post etcetera.
- 92 Kommissionen har vägrat godkänna dessa kostnader med hänvisning till att de villkor som uppställts i avtalet och bilagorna till detsamma för att ersättning skulle komma i fråga inte var uppfyllda. I detta hänseende kan det konstateras att sökanden, eftersom det framgår av bilaga 2 till avtalet att allmänna kostnader inte är ersättningsgilla, har klassificerat dessa kostnader som övriga kostnader när den framställt sin begäran om ersättning för desamma. Beträffande de kostnader som hör till kategorin övriga kostnader framgår det av bilaga 2 att "extra eller oförutsedda kostnader som inte faller under någon av de ovanstående kategorierna kan faktureras med kommissionens godkännande under förutsättning att de är nödvändiga för att kunna genomföra uppdraget och att det är

uppenbart att de inte på ett grundläggande sätt förändrar uppdragets omfattning”.

- 93 Sökanden har emellertid endast förebrått kommissionen att denne inte har motiverat sitt avslag, utan att lämna några preciseringar eller uppgifter som kan visa att de nämnda villkoren för att ersätta dessa kostnader har uppfyllts i förevarande fall. Med hänsyn härtill kan inte sökandes argument att kostnaderna, felaktigt, inte har godkänts godtas.

Kommissionens åsidosättande av sina skyldigheter

- 94 Sökandens huvudsakliga invändning att kommissionen inte har motiverat sitt avslag av samtliga de omtvistade utgifterna och att kommissionen har åsidosatt sökandens rätt till försvar kan inte godkännas, eftersom denna invändning endast har till syfte att vända på bevisbördan. Eftersom tvisten i förevarande fall handlar om ett avtals fullföljande är det de relevanta bestämmelserna i avtalet, dels såvitt avser de tjänster som skall tillhandahållas och kostnaderna för desamma, dels ersättningen för dessa, som skall ligga till grund för förstainstansrättens bedömning.
- 95 Med hänvisning till bestämmelserna i avtalet och artikel 1315 i den belgiska civillagen, vilken är tillämplig på avtalet, kan emellertid inte annat konstateras än att det är sökanden som skall visa att den verkligen har haft de redovisade utgifterna och att den har uppfyllt de andra formaliteter som följer av avtalet för att den skall kunna kräva ersättning för dessa utgifter. Det är endast under den förutsättningen att sökanden har kunnat framställa sådana bevis som det ankommer på kommissionen att styrka att den har rätt att vägra godkänna de omtvistade utgifterna. Trots att sökanden har hävdat att den har handlingar som styrker dessa utgifter på det sätt som krävs enligt avtalet och att den har gett in dessa handlingar till kommissionen (se punkt 43 ovan) har sökanden inte bevisat detta. Sökanden har inte inkommit med något av det påstådda bevismaterialet till

förstainstansrätten, utan har i stället endast föreslagit att en sakkunnig skall utses.

- 96 Sökanden har indirekt medgett att den inte har översänt något bevismaterial till kommissionen genom att den anklagar kommissionen för att inte ha gjort någon kontroll av de omtvistade kostnaderna med stöd av artiklarna 8 och 9 i avtalet. Det skall härvid konstateras att dessa bestämmelser — som ger kommissionen möjlighet, men inte skyldighet, att utföra tekniska kontroller och revisioner — inte innebär att sökanden fritas från sin skyldighet att i enlighet med artikel 3 i avtalet och bilaga 2 till detsamma styrka sin begäran om ersättning med övertygande ekonomisk redovisning.
- 97 Förstainstansrätten godtar inte heller det argument som sökanden anfört för att rättfärdiga att den inte har uppfyllt sin skyldighet att inlämna en konsoliderad redovisning över de utgifter som alla deltagare i projektet har haft, nämligen argumentet att den inte har kunnat komma överens med kommissionen om vilka utgiftsbelopp som skulle redovisas, eftersom det inte finns något sådant villkor i avtalet.
- 98 Sökandens påstående att kommissionen inte har uppfyllt sin skyldighet att agera lojalt vid fullgörandet av avtalet, genom att den inte har lämnat någon kritik beträffande de rapporter om hur projektet fortskred som underställts densamma, kan inte heller godtas. För det första har det ingen betydelse för sökandens skyldigheter enligt avtalet att kommissionen inte har lämnat några kommentarer eller kritiserat de prestationer som sökanden utfört. För det andra var det först efter det att avtalstiden löpt ut som kommissionen kunde avgöra om de redovisade utgifterna var hänförliga till det arbete som hade utförts inom ramen för detsamma. Det skall härvid tilläggas, vilket framgår av sökandens fax av den 4 december 1996, att sökanden efter det att avtalstiden löpt ut fortfarande var skyldig att till kommissionen inlämna verifikat för de av sina kostnader som var

hänförliga till den andra perioden, och att sökanden inte översände redovisningen av sina utgifter för den andra perioden förrän den 3 mars 1997.

- 99 Slutligen kan inte sökandens två invändningar, att kommissionen varken har översänt den utvärderingsrapport som upprättats av Vernon eller har förklarat på vilket sätt den slutliga rapporten inte var komplett, godkännas. När det gäller den första invändningen har kommissionen, utan att ha blivit motsagd på den punkten, hävdade att den utvärderingsrapport som upprättats av Vernon översänts till den projektledare som sökanden officiellt har utsett och att kommissionen inte är ansvarig för att samtliga deltagare i projektet får del av denna rapport. Såvitt avser det förhållandet att den slutliga rapporten inte är komplett, framgår det av handlingarna i målet att kommissionen i sin skrivelse av den 4 juni 1998 informerade sökanden om att den ännu inte hade erhållit alla deltagares konsoliderade utgiftsredovisningar. Följaktligen är dessa invändningar från sökandens sida inte välgrundade, och de kan därför inte godtas.
- 100 Med hänsyn till det ovan anförda skall sökandens talan bifallas till den del den avser ersättning för konsumtionskostnaderna med ett belopp av 4 642 euro och i övrigt lämnas utan bifall.

Svarandens genkärsmål

Parternas argument

- 101 Kommissionen har med stöd av artikel 4.2 i avtalet yrkat att ett belopp av 54 486 euro skall återbetalas av sökanden. Detta belopp motsvarar skillnaden mellan de utgifter som kommissionen har godkänt och de belopp som kommissionen har utbetalat till sökanden.

- 102 Sökanden har gjort gällande att eftersom kommissionen inte har förklarat hur det yrkade beloppet har beräknats är genkäröålet inte välgrundat, varför det skall ogillas.

Förstainstansrättens bedömning

- 103 Det framgår av handlingarna i målet att kommissionen till sökanden har utbetalat ett totalt belopp av 435 015 euro. Till följd av den justering som kommissionen gjorde i skrivelse av den 29 april 1999 uppgår de av kommissionen godkända utgifterna inom ramen för avtalet till 380 529 euro. Därav följer att kommissionen med stöd av artikel 4.2 i avtalet har rätt att begära att sökanden återbetalar det för högt utbetalda beloppet av 54 486 euro. Med avdrag för den fordran som sökanden har, vilken ovan har bestämts till 4 642 euro, skall kommissionens genkärösmål bifallas genom att sökanden förpliktas att till kommissionen utbetala ett belopp av 49 844 euro. På detta belopp skall ränta utgå med en årlig räntesats av 7 procent från och med den 31 januari 1999.

Rättegångskostnader

- 104 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Om parterna ömsom tappar målet

på en eller flera punkter, vilket är fallet i förevarande mål, kan rätten emellertid enligt tredje stycket i samma artikel besluta att kostnaderna skall delas eller att vardera parten skall bära sin rättegångskostnad.

- 105 Med hänsyn till omständigheterna i målet finner förstainstansrätten att sökanden skäligen skall förpliktas att bära sin egen rättegångskostnad samt hälften av kommissionens rättegångskostnad.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN

följande dom:

- 1) Sökandens talan bifalls till den del den avser ersättning för konsumtionskostnader med ett belopp av 4 642 euro.
- 2) Talan ogillas i övrigt.
- 3) Kommissionens genkärsmål bifalls.

- 4) Sökanden förpliktas att till kommissionen utge ett belopp av 49 844 euro jämte ränta med en årlig räntesats av 7 procent från och med den 31 januari 1999.

- 5) Sökanden skall bära sin egen rättegångskostnad samt ersätta hälften av kommissionens rättegångskostnad.

- 6) Kommissionen skall bära hälften av sin rättegångskostnad.

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 16 maj 2001.

H. Jung

Justitiesekreterare

M. Vilaras

Domare